

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (23)

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571-2025

Dossiernummer
2402483

Enligt sändlista

Bildande av Jällakbäckens naturreservat i Sorsele kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Jällakbäckens naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

Fakta om naturreservatet

Namn	Jällakbäcken
Dossiernummer	2402483
NVR-id	2065764
Natura 2000, områdeskod	SE 0810435
Kommun	Sorsele
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	22 km NV om Sorsele
Naturgeografisk region	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Staten
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	927 hektar
Areal skogsmark – varav allt nedan fjällnära gränsen	711 hektar
Areal produktiv skog	570 hektar
Areal öppen våtmark	95 hektar
Areal övrig öppen mark	81 hektar
Areal vatten	39 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer i form av områdets ur- och naturskogsartade tallskogar

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

samt dess sjöar och vattendrag, våtmarker och andra öppna marker. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

De arter och naturtyper som angivits för Natura 2000-området Vindelälven ska skyddas och återställas så att gott tillstånd kan bibehållas eller uppnås.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är präglade av naturliga störningar som brand eller är påverkade av skogsbruk, dikning, främmande eller andra skadliga arter ska syftet även kunna nås genom att:

- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen i områdets ungskogar och medelålders skogar
- återställa struktur och hydrologi i sjöar, vattendrag, våtmarker och skog
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande arter eller andra skadliga arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Jällakbäckens naturreservat har höga bevarandevärden kopplade till både naturmiljöerna och friluftslivet.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

De höga naturvärdena är främst knutna till områdets talldominerade natur- och urskogar. De innehåller rikligt med naturskogsstrukturer som gamla, grova träd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Trädskiktet är flerskiktat, luckigt och har lång kontinuitet. Delar är brandpåverkade med förekomst av bränd ved och övervallade brandljud. Skogarna i reservatet har generellt en låg påverkansgrad men genom större delen av området finns spår av plockhuggning och mindre arealer ungskogar finns i området.

I området förekommer ett stort antal naturskogslevande indikatorarter och rödlistade arter som exempelvis dvärgbägarlav, garnlav, knottrig blåslav, kolflarnlav, fläckporing, gräddporing, nordtagging och violmussling. Dessa arter är beroende av naturskogsmiljöer och därför har mycket små möjligheter att fortleva i ett brukat skogslandskap.

Vattendragen och flera av sjöarna ingår i Natura 2000-området Vindelälven som bland annat är utpekad för förekomsten av naturtyperna mindre vattendrag och myrsjöar.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder. Förutsättningarna för att bevara och, genom skötselåtgärder, utveckla naturreservatets naturmiljöer förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
4. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång, bro eller brygga,
5. anlägga ledning eller rör,
6. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
7. tippa, dumpa eller anordna upplag,
8. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
9. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
10. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
11. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringssämnen, jordförbättringsmedel eller kalk,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

12. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, stuga, koja, vindskydd, torrdass, eldstad, led, spång eller bro,
4. skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål, inklusive forn- och kulturlämningar, genom plantryckning samt röjning och fällning av buskar och träd och liknande åtgärder,
5. skötselåtgärder för att gynna skyddsvärda arter och naturmiljöer i skog genom att röja eller fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; dämna och lägga igen diken; stängsla samt genomföra markstörning och liknande åtgärder,
6. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator,
7. skötselåtgärder för att skapa en mer varierad beståndsstruktur och ökad lövandel i ungskogar och medelålders skogar genom att röja och fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; stängsla samt genomföra markstörning och liknande åtgärder,
8. skötselåtgärder för att bibehålla eller skapa öppna miljöer och för att gynna skyddsvärda arter i vägkanter och annan öppen mark genom stängsling, sådd, plantryckning; genom klippning eller röjning av buskar, träd och annan vegetation; genom att skada träd eller tillföra av död ved; genom dämning och igenläggning av diken samt genom slätter, bete eller annan markstörning och liknande åtgärder,
9. skötselåtgärder i våtmarker och hydrologiskt påverkad skog genom röjning av buskar och träd; dämning och igenläggning av diken; slätter, bete eller annan markstörning och liknande åtgärder,
10. fysisk och hydrologisk återställning i sjöar och vattendrag genom att ta bort vandringshinder, återföra upprepade block och sten, öppna avstängda sidofårar, etablera lekområden för fisk, återställa igenslammade bottnar, tillföra död ved och liknande åtgärder,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

11. borttagande av för området främmande arter, exempelvis contortatall,
12. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda, klena kvistar för att använda till lägereld,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna omfattar endast statens mark inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut. Undantag gäller också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,

- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) samt framförande av motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) framförande av motordrivet fordon enligt gällande nyttjanderätter eller till enskilt och samfällt ägda fastigheter för skogs- och jordbruksändamål i överensstämmelse med gällande terrängkörningslagstiftning,
- d) reglering av Målkesselets vattenstånd enligt gällande vattendomar, servitut eller nyttjanderätter,
- e) normalt underhåll av väg, vägområde och bro. Träd som fallit eller hotar att falla över väg, vägområde och bro får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- f) uppförande av sittplats och bänk, grillplats, vindskydd, skoterbro, brygga eller liknande anläggning som ersättning för befintlig anläggning. Den nya anläggningen ska ha motsvarande funktion, användningssätt, storlek och läge som den borttagna anläggningen. Åtgärden ska ske i samråd med Länsstyrelsen,
- g) fällning av enstaka träd som riskerar att orsaka skada i anslutning till byggnader och andra anläggningar,
- h) slyröjning, kvistning och kapning av liggande träd för underhåll av befintliga stigar, motionsspår och skoterleder,
- i) uppförande av jakttorn,
- j) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintliga sikt- eller skjutgator vid jaktpass,
- k) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- l) inplantering eller utsättning av inhemska växter eller djur i artbevarande syfte. Åtgärden kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- m) utföra restaureringsåtgärder i vattenmiljön, såsom iläggning av sten och borttagande av vandringshinder. Åtgärden kräver Länsstyrelsens tillstånd,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

- n) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd.

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

Jällakbäcken har naturvärdesinventerats av Länsstyrelsen med helikopter år 2020 och bedömts hysa höga naturvärden.

Området ingår i regeringsuppdraget Skydda värdefulla statliga fjällnaturskogar som tilldelades Naturvårdsverket under år 2022¹. Uppdraget innebär att utpekade områden med höga naturvärden på statens mark ovan odlingsgränsen, vilka sammanställdes i Skogsutredningen från 2020 (SOU 2020:73), ska få ett formellt skydd så att deras naturvärden bevaras.

Samråd om områdets avgränsning har genomförts mellan Naturvårdsverket och markägaren Statens Fastighetsverk.

Naturreseptatet ligger inom Grans samebys renbetesmarker. Inför remiss har berörd sameby samt Sametinget, Svenska samernas riksförbund och Landsförbundet svenska samer beretts möjlighet till konsultation i enlighet med 2 § lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

¹ Naturvårdsverket. 2022. *Skydda värdefulla statliga fjällnaturskogar*. <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/pagaende-regeringsuppdrag/skydda-vardefulla-statliga-skogar-ovan-och-i-nara-anslutning-till-gransen-for-fjallnara-skog/> [läst 2025-02-05]

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

- **Naturvårdsverket samt Havs- och vattenmyndigheten** har samrått enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Myndigheterna tillstyrker reservatsbildningen.
- **Västerbottens ornitologiska förening (VOF)** är positiva till reservatsbildningen och lyfter fram tre synpunkter. Naturvårdsbränning eller efterliknande åtgärder bör göras med försiktighet och vid dragning av leder bör det undvikas att äventyra eller störa häckningar. Föreningens tredje synpunkt är de ser naturskydd som reservatsbildningens primära mål följt av det sekundära målet rörligt friluftsliv.
- **Statens fastighetsverk (SFV)** konstaterar i sitt yttrande att de har lämnat in en hemställan till regeringen avseende den tidigare Skogsutredningens beslut om att bilda naturreservat på SFV:s marker samt att regeringen ännu inte har fattat beslut rörande hemställan. SFV anser att Länsstyrelsen bör avvakta beslut om att bilda Jällakbäcken tills dess Regeringen återkommit om marken ska överföras till Naturvårdsverket eller inte.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser att frågan om eventuell marköverföring inte behöver lösas innan beslut om bildande av naturreservat fattas.

- **Sorsele kommun** motsätter sig reservatsförslaget i sin helhet. Inget motiv anges till detta.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen arbetar strategiskt för att naturreservat ska bildas på de platser där de gör allra störst nytta. Regeringen, genom Naturvårdsverket, har beslutat att området ska skyddas som naturreservat. Mer information om detta finns i avsnittet "Ärendets beredning".

- **Skogsstyrelsen** finner reservatsbildningen lämplig.
- **Sveriges geologiska undersökning (SGU)** avstår från att yttra sig i ärendet.
- **Sametinget** anser de att det är bra att samråd ska genomföras innan skötselåtgärder som kan medföra påverkan på renskötselverksamheten.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

- **Gertsviks samfällighetsförening och Grannäs intresseförening genom ordföranden Erik Sandström** har yttrat sig i ärendet. De framför i huvudsak att:

1. Länsstyrelsen har inte identifierat sakägarkretsen korrekt. Historiska äganderättsförhållanden är inte fullständigt utredda. Länsstyrelsen har endast samrått med Grans sameby trots att det finns många fler sakägare med rättigheter till marken i området, däribland innehavare av insynade nybyggen, ströängar och särskilda rättigheter.
2. Förslaget utgår från ett felaktigt antagande att marken är statens, vilket saknar juridiskt stöd.
3. Beslutsunderlaget är därmed otillräckligt och bristfälligt, vilket gör att beslut inte kan fastställas enligt gällande rätt.

Länsstyrelsens kommentar: Vid identifiering av sakägarkretsar utgår Länsstyrelsen alltid från fastighetsregistret som förvaltas av Lantmäteriet, Sveriges inskrivningsmyndighet enligt jordabalken. Länsstyrelsen anser att sakägarkretsen har identifierats på ett korrekt sätt.

Grans sameby har i januari 2025 erbjudits konsultation om naturreservatet i enlighet med 2 § lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket, liksom Sametinget, Svenska samernas riksförbund och Landsförbundet svenska samer. Av inbjudan till konsultation framgick de naturreservat som konsultationen omfattade, bl.a. Jällakbäcken. Samebyn meddelade att de inte önskade konsultation och deltog därför inte på efterföljande konsultationsmöte med Ubmeje tjeälddie, Vapstens och Vilhelmina norra samebyar.

Därefter har myndighetssamråd genomförts i enlighet med 25–26 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Därutöver har sakägarkretsen, inkl. samebyn, delgivits förslaget till beslut och förelagts att yttra sig i enlighet med 24 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Påståendet att marken inte tillhör staten finner Länsstyrelsen inget skäl att kommentera inom ramen för ett enskilt naturreservat, i detta fall Jällakbäckens naturreservat.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

Länsstyrelsen kan konstatera att beslutet härrör från regeringsuppdraget Skydda värdefulla statliga fjällnaturskogar². Som tidigare nämnt anses sakägarkretsen ha identifierats och hörts på korrekt vis. Detta inkluderar ägare av områdets ströängar.

Efter remissen har Länsstyren tydliggjort undantaget gentemot ströängsägare och andra eventuella sakägare genom tillägget: *"Föreskrifterna omfattar endast statens mark inom naturreservatet"* samt tillägg i undantaget *"framförande av motordrivet fordon enligt gällande nyttjanderätter eller till enskilt och samfällt ägda fastigheter för skogs- och jordbruksändamål i överensstämmelse med gällande terrängkörningslagstiftning"*. Länsstyrelsen bedömer att beslutsunderlaget är tillräckligt och att naturreservatet kan beslutas i enlighet med remiss 2025-09-12 med ovanstående förtydligande av föreskrifter och undantag.

Översiktlig beskrivning av reservatet

Jällakbäcken ligger i Sorsele kommun, ca 22 km NV om Sorsele samhälle och 370 - 390 m ö.h. Området utgörs av en mosaik av småtjärnar, myrplättar och fuktstråk samt av låga moränåsar bevuxen med gammal tallskog. Områdets mitt korsas av en skogsbilväg. Längs områdets östra gräns rinner Nedra Gertsbäcken som i söder fylls på av den betydligt mindre Jällakbäcken.

Skogarna är i sin helhet talldominerade. Åldern på skogen är varierad med en lägre ålder på 120 år och äldre träd med ålder upp mot 150 år och även äldre träd finns. De torra och blockrika markerna är lågproduktiva, men längs en del fuktigare stråk finns frodigare miljöer med lågörter och gran. Även runt de små tjärnarna är markerna aningen mer produktiva. På de torra moränåsarna är skogen alltså gles och här sågs på sina platser mycket gamla tallar med krumma toppar, grånande gammelfuror och rikligt med död ved. I området finns också enstaka aspar utspridda. Längs Gertsbäckens västra strand finns ett smalt bälte med sandtallskog. Längst i sydväst, runt den lilla sjön

² Naturvårdsverket. 2022. *Skydda värdefulla statliga fjällnaturskogar*.
<https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/pagaende-regeringsuppdrag/skydda-vardefulla-statliga-skogar-ovan-och-i-nara-anslutning-till-gransen-for-fjallnara-skog/> [läst 2025-02-05]

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

med namnet Addiktjärnen, finns ett mindre parti med mycket gammal och till liten utsträckning påverkad tallskog. Här finns träd med ålder upp mot 300 år och sannolikt även äldre träd.

Skogen är luckig och med tämligen god diameterspridning. Över stora delar av området finns här och var stora öppna luckor med block och avsatser. Detta tillsammans med de små myrarna, fuktstråken och de torrare blockmarkerna skapar en stor variation i trädsiktets struktur. I det platta stråk som löper längs Gertsbäcken, där sandtallskog breder ut sig, är skogen tämligen enskiktad och gles.

Generellt sett finns det god tillgång på död ved i stora delar av området. Speciellt längst i norr, i väster och längst sydväst finns rikligare mängder med död ved. I övrigt är död ved mest koncentrerad till de blockrika åsarna som löper genom området och i de fuktigare stråken mellan dessa åsar, där det även finns mer liggande död gran. Torra gamla silverfuror uppträder också mer eller mindre regelbundet över stora delar av området. Den liggande veden är dock till stor del av äldre datum, och till följd av den avverkning som gjorts för dryga hundra år sedan har det skapats ett kontinuitetsglapp. I vissa delar står gamla silverfuror ganska tätt. Här finns framtiden för de arter som nu hänger kvar på den gamla liggande döda veden.

Spår från brand syns på lågor, stubbar och högstubbar. På enstaka träd syns även övervallade brandljud. I den största delen av området syns tydliga spår efter gammelskogsbruket. Dessa spår utgörs av grånade lumpar, av stubbar samt av den nutida trädstrukturen. Längst i sydväst finns ett område där någon påverkan inte kunde ses från luften. Tre hyggen finns i området, men i övrigt är det inte påverkat av modernt skogsbruk.

Naturreservatet kan besökas för t.ex. vandring, fågelskådning, svamp- och bärplockning och området är lättillgängligt då det genomkorsas av en väg, en markerad sommarled samt ett vindskydd. Flera fornlämningar och övriga lämningar i form av härdar, husgrunder och kåtor finns registrerade i området, och i synnerhet utmed Jällakbäckens lopp.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Jällakbäcken är ett mycket värdefullt natur- och friluftsområde med höga naturvärden knutna till gamla, brandpräglade tallnatskogar. Dessa har en allmän förekomst av död ved av hög kvalitet samt inslag av flerhundraåriga tallar. Området hyser en mångfald av arter knutna till natskogar, våtmarker, och vattendrag. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. Området har också höga värden för friluftslivet. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär på ett sådant sätt som strider mot syftet med reservatet.

Naturresevat är den lämpligaste skyddsformen för områden som har ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas. Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturresevat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Jällakbäcken har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturresevatet ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd³.

- Området ligger i ett landskap med hög koncentration av flera andra skyddade områden och skogar med dokumenterat höga naturvärden. Därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå⁴.
- Inom Jällakbäcken förekommer naturliga successioner efter brand och reservatet ligger i en trakt särskilt prioriterad för naturvårdsbränning⁵.
- Jällakbäcken och Nedra Gertsbäcken som rinner genom området är klassade som nationellt särskilt värdefulla vattendrag enligt kriterier som definierats av Naturvårdsverket⁶.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bevarandet av områdets naturmiljöer stärker möjligheterna att nå flera av Sveriges nationella miljömål, framför allt Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag och Ett rikt växt- och djurliv. Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Vattenmiljöerna inom naturreservatet Jällakbäcken ingår, som biflöde till Vindelälven, sedan 2003 i Natura 2000, EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. För Natura 2000-områden finns krav på reglering av nödvändiga bevarandeåtgärder i EU-direktiv (art-och

³ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

⁴ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

⁵ Länsstyrelsen Västerbotten. 2012. *Strategi för skötsel av brandpräglad skog i skyddade områden i Västerbottens län*. Meddelande 16:2012.

⁶ Länsstyrelsen i Västerbottens län. 2008. *Strategi för skydd och restaurering av sjöar och vattendrag i Västerbottens län*.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

habitatdirektivet 92/43/EEG)⁷ och i svensk lagstiftning (miljöbalken, områdesskyddsförordningen).

Länsstyrelsen bedömer att reservatsbildning av delar av Natura 2000-området, tillsammans med andra skyddsinsatser, är en lämplig bevarandeåtgärd för att dess värden ska bestå eller utvecklas.

Nedra Gertsbäcken (ID WA45711341 i VattenInformationsSystem Sverige, VISS) har idag god ekologisk status i enlighet med EU:s vattendirektiv (2000/60/EG)⁸. Ett skydd av området kommer att bidra till att den goda ekologiska statusen bibehålls.

Effekter på ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatsbildningen har på olika ekosystemtjänster från naturreservatet. I bedömningen ingår de ekosystemtjänster som påverkas i måttlig till hög grad, både positivt och negativt.

Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänsterna som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald, men även många andra ekosystemtjänster påverkas positivt. Länsstyrelsen bedömer att bland annat följande ekosystemtjänster påverkas positivt av beslutet:

- **Försörjande ekosystemtjänster** som produktion av livsmedel från vilda djur och växter.
- **Reglerande ekosystemtjänster** som flödesreglering, biologisk kontroll av skadegörare och global klimatreglering (kolbindning) utförd av växter.
- **Kulturella ekosystemtjänster** som tillhandahållande av attraktiva miljöer för friluftsliv, tillhandahållande av områden för forskning samt bevarande av naturen för framtida generationer.
- **Stödjande ekosystemtjänster** som ekologiska samspel, bevarande av biologisk mångfald inklusive genpool, habitat och hotade

⁷ EU:s Art- och habitatdirektiv, Direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

arter, samt tillhandahållande av livsmiljöer för arter, t.ex. barnkammare och boplatser för djur och fåglar.

Beslutet har störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster kopplade till skogsbruk som produktion av träråvaror, bioenergi och biobaserade kemikalieråvaror. En nationell politisk avvägning har gjorts mellan produktion av virkesråvara och bevarande av skogar med höga naturvärden vid formuleringen av tidigare etappmål för miljömålet Levande skogar.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Naturreservatet ligger inom ett område som är av riksintresse för såväl naturvärden⁹ som friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Reservatet berör även områden (ett kärnområde och en renflyttningsled) som är av riksintresse för rennäringen (3 kap. 5 § miljöbalken). Dessutom berörs ett område av riksintresse för skyddade vattendrag (4 kap. 6 § miljöbalken) samt riksintresset Natura 2000. Utöver detta berörs inte naturreservatet av några riksintressen och är inte utpekade i Sorsele kommuns översiktsplan.

Länsstyrelsen bedömer att reservatet inte påverkar riksintressena negativt eller att några av riksintressena är motstående inom reservatets avgränsning.

Naturreservatet berörs inte av några gällande eller förfallna undersökningstillstånd eller utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken), energiproduktion (3 kap. 8 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen därför att detta beslut om bildande av Jällakbäckens naturreservat är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

⁹ Länsstyrelsen i Västerbottens län. *Riksintressen för naturvård Västerbottens län*. Meddelande 4:2001.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i särskilda skyddade områden (Natura 2000) kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ miljöbalken. Det gäller även åtgärder utanför området om det kan påverka miljön inne i Natura 2000-området,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis flodpärlmussla, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt 2 kap. 6 § kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, planering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt,
- Reservatet omfattas av strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. 13 - 18 §§ miljöbalken. Beslut om bygglov innebär inte att dispens från reglerna om strandskydd och reservatsföreskrifterna har beviljats. Inom naturreservat är det Länsstyrelsen som prövar ärenden om strandskydd.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Fredrik Hörnsten, naturvårdshandläggare, som föredragande.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

Bilagor

1. Beslutslista
2. Skötselplan inklusive bilagor
3. Överklagandehänvisning regeringen

Naturreseptat Jällakbäcken

Storums kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 4571-2025

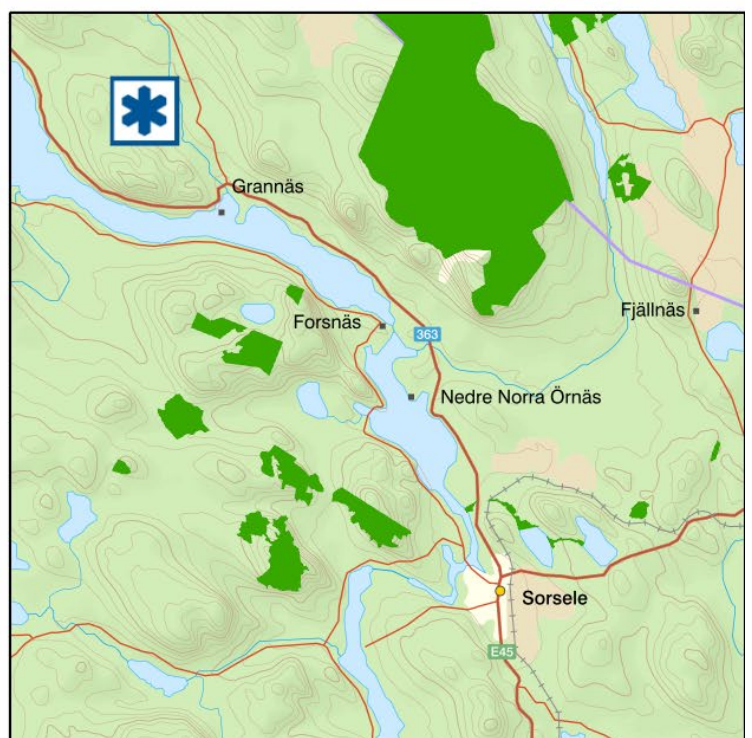
Naturreseptatets gräns

Övriga naturreseptat

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut

1 (15)

Datum

2025-12-17

Diarienummer

4571-2025

Skötselplan för Jällakbäckens naturreservat i Sorsele kommun

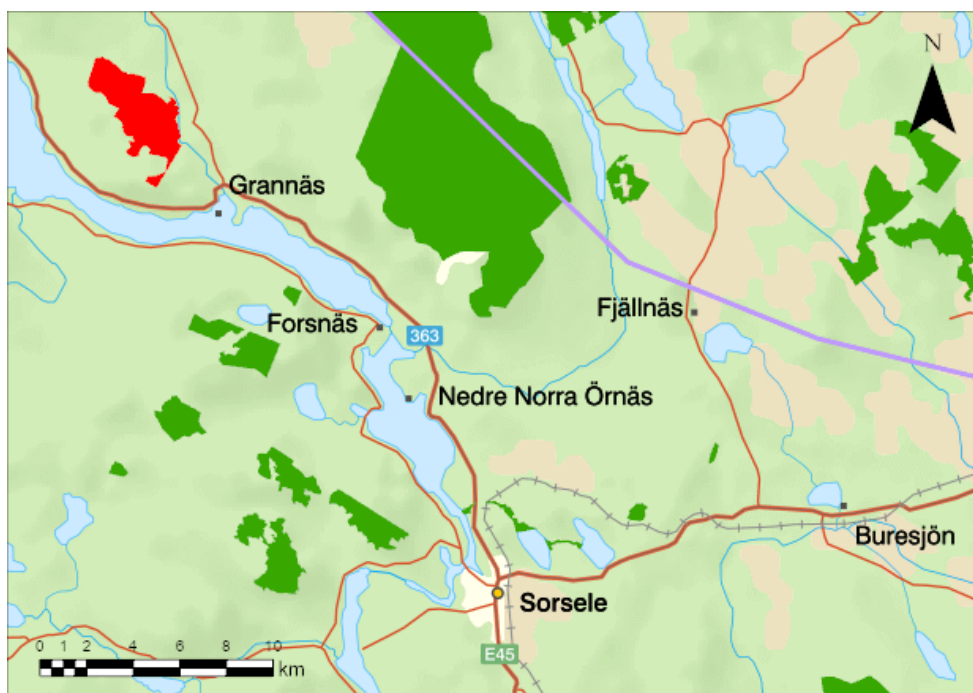

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

1 Beskrivning av naturreservatet

1.1 Läge och landskap

Jällakbäcken ligger i Sorsele kommun, ca 25 km NV om Sorsele samhälle och 370 - 390 m ö.h. Området utgörs av en mosaik av småtjärnar, myrplättar och fuktstråk samt av låga moränåsar bevuxen med gammal tallskog. Områdets mitt korsas av en skogsbilväg. Den östra gränsen följer Nedra Gertsbäcken som i söder fylls på av den betydligt mindre Jällakbäcken.

Jällakbäckens naturreservat (röd markering) ligger cirka **22 km NV** om **Sorsele**. På kartan syns också några närliggande naturreservat (grön markering).

1.2 Geologi

Området berggrund består av granit. Naturreservatet ligger över högsta kustlinjen, vilket innebär att reservatet aldrig utsatts för havets svallningsprocesser. Jällakbäcken är dock tydligt påverkat av inlandsisen, vilket kan ses på områdets moränbackar, påtagliga blockighet, barskrapade hållar och intilliggande isräfflor.

1.3 Skog

Skogarna är i sin helhet talldominerade. Åldern på skogen är varierad med en lägre ålder på 120 år och äldre träd med ålder över 150 år. De

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

torra och blockrika markerna är lågproduktiva, men längs en del fuktigare stråk finns frodigare miljöer med lågörter och gran. Även runt de små tjärnarna är markerna aningen mer produktiva. På de torra moränåsarna är skogen alltfjämt gles och där står gamla tallar med krumma toppar, grånande gammelfuror och rikligt med död ved. I området finns också enstaka aspar utspridda. Längs Gertsbäckens västra strand finns ett smalt bälte med sandtallskog. Runt den lilla sjön Addiktjärnen finns ett mindre parti med mycket gammal och tämligen opåverkad tallskog. Där är träden omkring 300 år och sannolikt med visst inslag av ännu äldre träd.

Skogen är luckig och med tämligen god diameterspridning. Över stora delar av området finns spridda stora öppna luckor med block och avsatser. Detta tillsammans med de små myrarna, fuktstråken och de torrare blockmarkerna skapar en stor variation i trädsiktets struktur. I det platta stråk som löper längs Nedra Gertsbäcken, där sandtallskog breder ut sig, är skogen tämligen enskiktad och gles.

Generellt sett finns det god tillgång på död ved i stora delar av området. Speciellt längst i norr, syd och väster finns rikligare mängder med död ved. I övrigt är död ved mest koncentrerad till de blockrika åsarna som löper genom området och i de fuktigare stråken mellan dessa åsar, där det även finns mer liggande död gran. Torra gamla silverfuror uppträder också mer eller mindre regelbundet över stora delar av området. Den liggande veden är dock till stor del av äldre datum, och till följd av den avverkning som gjorts för dryga hundra år sedan har det skapats ett kontinuitetsglapp. I vissa delar står gamla silverfuror ganska tätt. Här finns framtiden för de arter som nu hänger kvar på den gamla liggande döda veden.

1.4 Våtmarker

Våtmarkerna förekommer mosaikartat i större delen av området men framför allt längs Jällakbäcken och områdets norra gräns, som beskrivs ha "vissa naturvärden" enligt Våtmarksinventeringen.

1.5 Sjöar och vattendrag

Det finns många små tjärnar i och angränsande till naturreservatet. Jijrejåvvrre, Dobmakjåvvrre, Björntjärnen Addakjåvratje, Östra Långtjärnen, Abborrtjärnen, Målkettjärnen och flera icke namngivna. Jällakbäcken rinner ner i Nedra Gertsbäcken som i sin tur fördäms av

en gammal dammkonstruktion i Målkeselet, cirka 300 meter öster om reservatsgränsen. Nedra Gertsbäcken är en intakt fjälldalgång innehållandes vattenfall, kanjonbildningar och intilliggande granskog och våtmarkskomplex. Samtliga vattendrag är del av Vindelälvens vattensystem som är en oreglerad storälv med deltan, sel, forsar, meandring, levéer, älvdalar och nipor. Vattensystemet är viktigt för lax och havsöring och innehåller värdefulla biotoper för många sällsynta och hotade arter.

1.6 Naturvårdsarter

Jällakbäckens naturreservat utgör en mycket lämplig miljö för arter knutna till äldre barrskog.

Följande skyddsvärda eller på annat sätt naturvårdsintressanta arter har påträffats (hotkategori enligt Artdatabankens Rödlista 2020¹ inom parentes där NT = nära hotad och VU = sårbar): Dvärgbägarlav (NT), garnlav (NT), knottrig blåslav (NT), kolflarnlav (NT), nordlig nållav (NT), fläckporing (VU), gräddporing (VU), nordtagging (NT) och violmussling (NT).

1.7 Kulturhistoria och markanvändning

Fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar

Det finns flera registrerade fornlämningar och andra kulturlämningar inom reservatet enligt Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök².

Skogsbruk

I större delen av området syns tydliga spår efter gammelskogsbruket. Dessa spår utgörs av grånade lumpar, stubbar samt av den nutida trädstrukturen. Centralt i området finns tre sentida hyggen som ingår av arronderingsskäl, men i övrigt är området inte påverkat av modernt skogsbruk.

¹ SLU Artdatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*.

² Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

1.8 Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Grans samebys åretruntland. Grans sameby är en fjällsameby. Därtill berörs riksintressen för rennäringen (3 kap. 5 § miljöbalken) enligt Sametingets kartor³.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bl.a. väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

1.9 Friluftsliv

Naturreservatet Jällakbäcken är ett trevligt och relativt lättillgängligt besöksmål för egna strövtåg och naturstudier. Naturreservatet nås från skogsbilvägen från länsväg 363. Sommarleden i öster nås med bil från länsväg 1141.

Reservatet saknar besöksanordningar. Naturreservatet kan besökas året runt för vandring, fågelskådning, svamp- och bärplockning eller för en skidtur om vintern.

Förslag på besöksmål i naturreservatet

Här ges förslag på några besöksmål i reservatet. Besöksmålen finns markerade på kartan i bilaga 1.

Addiktjärnen: Området söder om tjärnen innehåller de mest ursprungliga och orörda delarna av naturreservatet. Här finns gott om riktigt gamla och högvuxna tallar, och området saknar nästan helt spår av skogsbruk och ger besökaren en uppfattning om hur en riktig gammelskog ser ut. Ligger i nära anslutning till väg.

Vandringsleden längs Nedra Gertsbäcken passerar naturreservatets östra delar.

³ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

2 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i fem skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt behov av åtgärder (se även bilaga 1). Den föreslagna skötseln gäller endast de statligt ägda delarna. Kartan omfattar även delar som inte ägs av staten, men eftersom dessa inte omfattas av föreskrifterna är ingen skötsel aktuell där. Detta så länge inget avtal upprättas med markägarna för att genomföra skötsel.

För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås i skötselområdet och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

2.1 Skötselområde 1: Brandpräglad talldominerad barrskog (804 ha)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar all brandpräglad tallskog i området.

Bevarandemål

- Skogen ska präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.

Datum

2025-12-17

Diarienummer

4571–2025

- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen brandpräglad skog får inte minska
- Där så är lämpligt ska vägkanter/vägområden/ledningsgator inom reservatet vara rika på strukturer och livsmiljöer som gynnar pollinerande insekter och andra arter som trivs i dessa miljöer.

Skötselåtgärder

Bränning

Området bör naturvårdsbrännas där det är tekniskt möjligt. En bränning syftar till att upprätthålla eller återskapa en brandpräglad skogsstruktur med de strukturer och arter som är knutna till brand. En bränning kan medföra ökad öppenhet, skiktning och föryngring av främst tall och löv; ökad mängd död ved och strukturer som brandljud som kan medföra ökad livslängd på träden. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning och frekvens för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra kan olika brandefterliknande åtgärder genomföras för att främja strukturer och arter som är knutna till brand. Det kan ske genom att fälla träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller genomföra markstörning.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan stängsling genomföras.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

Åtgärder i vägkanter och andra öppna miljöer

Vägkanter eller annan öppen mark i anslutning till infrastruktur kan fungera som livsmiljö för pollinerande insekter och många andra skyddsvärda arter genom att erbjuda naturtyper som minskat kraftigt i odlingslandskapet såsom temporärt ohävdade marker, årligen slåtrade eller extensivt skötta ytor. Där det finns potential att hysa skyddsvärda arter kan anpassade skötselåtgärder i områdets vägkanter genomföras för att gynna dessa miljöer och arter. Det kan ske, i samverkan med t.ex. väghållare eller ledningsägare, exempelvis genom anpassad slåtter av blomsterrika vägkanter; genom att spara lövträd eller blommande lågväxande buskar i samband med röjning; genom att samla upp avslaget material i samband med slåtter eller röjning; genom att skapa markblottor eller genom att placera ut död ved.

2.2 Skötselområde 2: Ungskog (50 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av planterade eller naturligt föryngrade ungskogar som uppkommit efter kalhuggningar i modern tid. Dessa har ringa eller begränsade naturvärden.

Bevarandemål

- Ungskogarna ska förvaltas så att höga naturvärden på lång sikt utvecklas och att områdena därmed förstärker värdena i reservatets övriga delar. Områdenas utveckling från ungskogar med dess lövrikedom kan också kompensera en brist på lövbrännor som successionfas efter brandstörning som kan uppkomma i omgivande landskap.
- Skogen ska ges möjlighet att successivt utveckla höga naturskogsvärden och skogen ska på sikt präglas av naturliga

processer och innehålla naturskogsstrukturer motsvarande de bevarandemål som angetts för skötselområde 1.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer. Genom att lämna området för fri utveckling tillåts det åldras och med tiden tillkommer viktiga substrat som död ved och gamla träd.

Lövgynnande och variationsskapande åtgärder

I de fall områdets utveckling riskerar att gå i en icke önskvärd riktning kan t.ex. selektiva röjningar, frihuggingar eller andra åtgärder genomföras för att skapa ett bra utgångsläge för att området ska utvecklas åt ett gynnsamt håll.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.3 Skötselområde 3: Våtmarker (100 ha)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar all våtmark inom området.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

några avvattnande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.

- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen våtmarker ska vara minst x ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling:

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter:

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Hydrologisk återställning:

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.4 Skötselområde 4: Sjöar och vattendrag (39 ha)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar reservatets bäckar och sjöar och dessa vattenmiljöers svämplan (dvs den yta som påverkas av återkommande översvämningar). Vattenmiljöerna är relativt opåverkade.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

Bevarandemål

- Skötselområdets sjöar och vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets sjöar och vattendrag inklusive svämplan ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och sedimentationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.
- Vattenkvalitén ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, t.ex. övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning eller dikning
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter eller stammar ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen sjöar och vattendrag ska vara minst 39 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk restaurering

Där vattenmiljön påverkats negativt av exempelvis flottningsåtgärder kan restaurering för återställning av hydrologin genomföras.

2.5 Skötselområde 5: Reglerad sjö (37 ha)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar de delar av den reglerade sjön Målkeselet som ingår i reservatet.

Bevarandemål

Inga bevarandemål har formulerats för detta skötselområde.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder är aktuella för detta skötselområde.

3 Skötsel för friluftsliv

För reservatets skötsel för friluftsliv redovisas här mål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. Här redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser.

Beskrivning

Naturreservatet har betydelse för friluftslivet genom möjligheten till att uppleva förhållandevis opåverkad natur och att nyttja området till exempelvis fiske, jakt, bär- och svampplockning.

Tillgängligheten är relativt god med en skogsbilväg som ansluter till naturreservatet.

Det finns befintliga anordningar kopplade till vandringsleden längs Nedra Gertsbäcken.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.

Datum

2025-12-17

Diarienummer

4571–2025

- Intressanta natur- och kulturvärden ska bevaras, vårdas och skötas.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.
- Områdets entré och friluftslivsanordningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder för friluftsliv

- Minst en informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till reservatet.
- Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.
- Om besökare påverkar reservatets upplevelsevärden eller värdefulla naturmiljöer och arter negativt, t.ex. genom markslitage, kan åtgärder för att minska påverkan genomföras. Aktuella åtgärder kan vara exempelvis information samt kanalisering med markering av stigar och spänger.

4 Övriga anordningar

I naturreservatet finns vindskydd och en led som inte kommer att förvaltas inom ramen för naturreservatets primära skötsel. Underhåll och annat är i övrigt tillåtet i enlighet med reservatets föreskrifter.

5 Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jakttorn får uppföras och befintliga sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.

6 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Jällakbäckens naturreservat som kan

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571–2025

medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

7 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

8.1 Uppföljning av skötselåtgärder

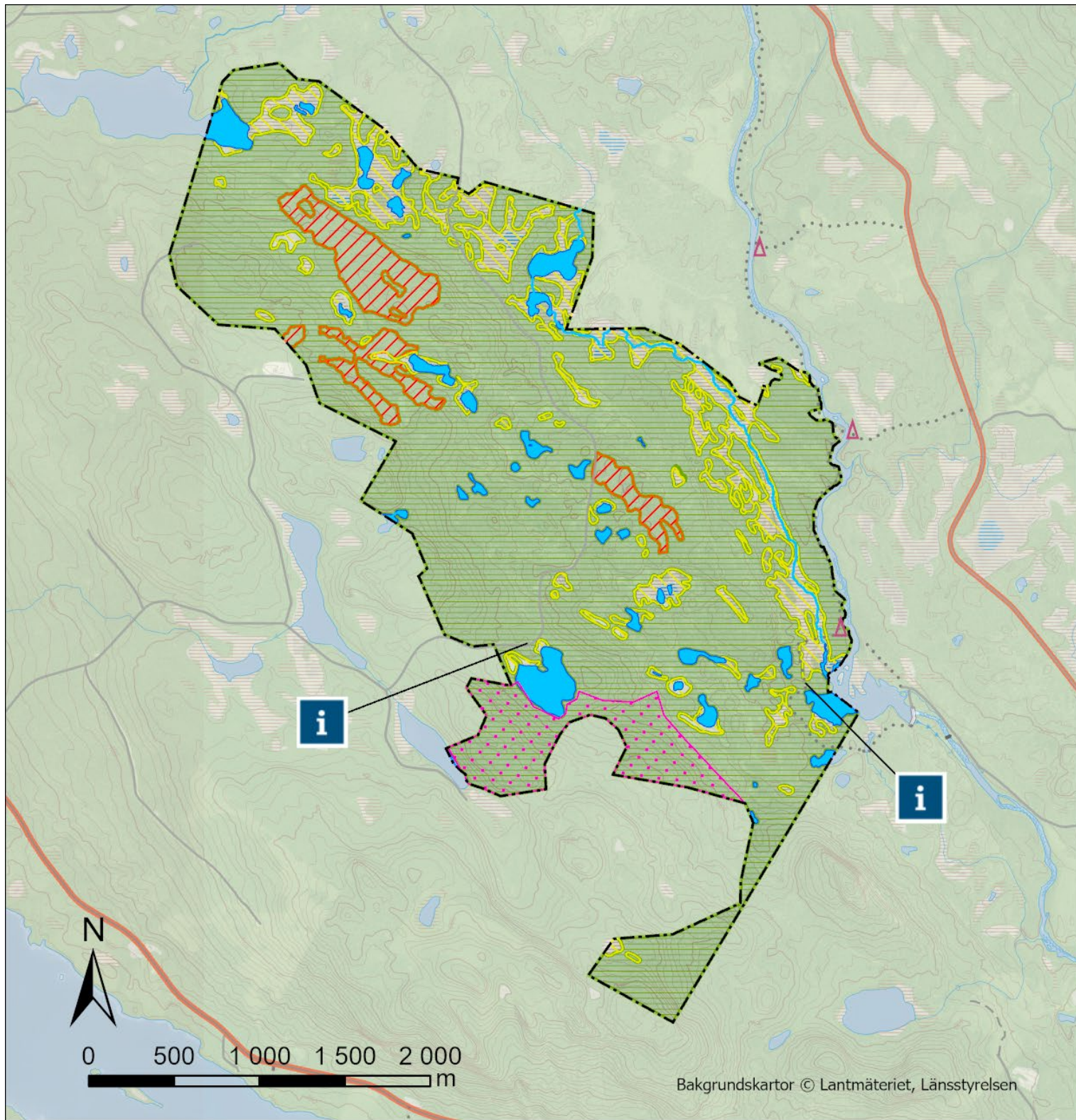
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

8.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturreservatets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilagor

1. Karta över skötselområden, anläggningar för friluftslivet och informationsskyltar

[---] Reservatsgräns

i Informationsskylt, förslag

[...] Addiktjärnen

Skötselområden

[Green with horizontal lines] 1. Brandpräglad talldominerad barrskog

[Red with diagonal lines] 2. Ungskogar

[Yellow with diagonal lines] 3. Våtmarker

[Blue] 4. Sjöar och vattendrag

[Pink triangle] Vindskydd

Vägar och leder

[Red line] Landsväg

[Red line] Landsväg liten

[Grey line] Småväg enkel standard

[Dotted line] Gångstig

[Dashed line] Traktorväg

[Solid line] Gångstig, Bro

Länsstyrelsen
Västerbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

Datum
2025-12-17

Diarienummer
4571-2025
Dossier
2402483

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer 4571-2025.